

รายงานสรุปผลการดำเนินการเสนอกรมปศุสัตว์
การขับเคลื่อนนโยบายของกรมปศุสัตว์ (DLD Co-Ordinator : DLD-C)
สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร

ภารกิจที่ ๑ การพัฒนาการผลิตปศุสัตว์

กิจกรรม : การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปศุสัตว์ในฟาร์มเกษตรกร FMMU

วัตถุประสงค์ : เพื่อสร้างฟาร์มต้นแบบในการจัดการด้านอาหารสัตว์

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปศุสัตว์ของเกษตรกร เพื่อบริการวิเคราะห์คุณภาพอาหารสัตว์
และวัตถุดิบอาหารสัตว์ให้ฟาร์มเกษตรกร

ผลการดำเนินงาน

๑. เตรียมความพร้อม ประเมินปัญหาของฟาร์มเกษตรกรและกำหนดพื้นที่เป้าหมาย

เป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ

๑. ฟาร์มต้นแบบการผลิตโคนม	๒ ฟาร์ม	๒. ฟาร์มต้นแบบการผลิตแพะ-แกะ	๓ ฟาร์ม
๓. ฟาร์มต้นแบบ โคเนื้อ	๕ ฟาร์ม	๔. ฟาร์มต้นแบบ ฟันเมือง	๑ ฟาร์ม

๒. บูรณาการระหว่างหน่วยงาน (บูรณาการร่วมกับปศุสัตว์จังหวัด)

๓. ดำเนินการพัฒนาฟาร์มต้นแบบ วิเคราะห์สภาพการจัดการฟาร์ม จัดสัดส่วนอาหารให้เหมาะสม รายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

ที่	ชื่อ - สกุล	เบอร์โทรศัพท์	ที่อยู่					กลุ่ม
			เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	
โคเนื้อ 5								
1	นายประยัต ธาระเพชร	080-0636372			สามล้าน	ท่าชะ	ชุมพร	ผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านสามล้าน
2	นายกมลวัฒน์ ไสสว่าง	061-2042875			ชุมโค	ปะทิว	ชุมพร	ผู้เลี้ยงโคเนื้อโคนมชุมพรก้าวหน้า
3	นายสุเทพ หมั่นแก้ว	089-9098306	84	4	ทรัพย์อนันต์	ท่าชะ	ชุมพร	กลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อบ้านเกาะอม
4	นายวัลลพ จันตรา	087-8209879	342	8	ตอหยาง	ปะทิว	ชุมพร	เครือข่ายสัตว์พันธุ์ดี
5	นายสุขสันต์ อินทะเสม	085-7819276	41	8	บางสน	ปะทิว	ชุมพร	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโคเนื้อ เขาตินสอ
โคนม 2								
1	นายสรรเสริญ แสงสุวรรณ	087-6212243	156/1.	10	ชุมโค	ปะทิว	ชุมพร	วสข.โคนมชุมโค
2	นายวิรัช พันธเมฆากุล	081-7880946	153/1.	4	ชุมโค	ปะทิว	ชุมพร	วสข.โคนมชุมโค
แพะ 3								
1	นางสมบัติ ชัยสิทธิ์	062-9076437	197	3	คุริง	ท่าชะ	ชุมพร	กลุ่มภูเขาญีริน
2	น.ส.เยาวลักษณ์ สร้อยสุวรรณ	095-9795815	49	5	หงษ์เจริญ	ท่าชะ	ชุมพร	กลุ่มภูเขาญีริน
3	นายมาโนช คงแป้น	087-2678005	42	2	ปากคลอง	ปะทิว	ชุมพร	กลุ่มแพะปะทิว
ไก่ไข่ 1								
1	นางศิริทิพย์ รัตนจันทน์	092-2797293	18/3.	14	ครน	สวี	ชุมพร	ผู้นำ VRIO ชุมพร

๔. ติดตามให้คำแนะนำในฟาร์มของเกษตรกร และสำรวจข้อมูลวัตถุดิบอาหารสัตว์

๕. บริการวิเคราะห์คุณภาพอาหารสัตว์ ในฟาร์มเกษตรกร

จำนวน ๑๑ ตัวอย่าง

๖. ถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยีแก่เกษตรกรเครือข่าย

รายละเอียดการดำเนินงานแต่ละชนิดสัตว์

๑. ฟาร์มต้นแบบแพะ-แกะ

๑.๑ นางสาวเยาวลักษณ์ สร้อยสุวรรณ

๑.๑.๑ โภชนะของอาหารที่ใช้ภายในฟาร์ม

โภชนะ	DM (%)	Fat (%)	Protein (%)	ADF (%)	NDF (%)	TDN (%)	R:C Ratio (DM basis)
อาหารผสมครบส่วน	39.83	3.15	7.31	32.19	53.36	52.11	60:40

๑.๑.๒ โภชนะของอาหารที่แนะนำเกษตรกร

โภชนะ	DM (%)	Fat (%)	Protein (%)	ADF (%)	NDF (%)	TDN (%)	R:C Ratio (DM basis)
อาหารผสมครบส่วน	40	5	12.06	38.61	64.53	71.09	65:35

ปัญหา เกษตรกรขาดแคลนอาหารหยาบช่วงหน้าแล้ง

แนวทางแก้ไขปัญหา ส่งเสริมเกษตรกรขยายพื้นที่ปลูกหญ้า

โดยแนะนำให้เกษตรกรปลูกหญ้าที่สามารถเติบโตได้ภายใต้ร่มเงาปาล์มน้ำมัน เช่น หญ้าใบมันสยาม

๑.๒ นางสมบัติ ชัยสิทธิ์

๑.๒.๑ โภชนะของอาหารที่ใช้ภายในฟาร์ม

โภชนะ	DM (%)	Fat (%)	Protein (%)	ADF (%)	NDF (%)	TDN (%)	R:C Ratio (DM basis)
อาหารชั้น							
-กากปาล์มขาว	89.92	0.26	20.08	45.59	75.99		
-ผิวถั่ว	70	2.02	13.10				

๑.๒.๒ โภชนะของอาหารที่แนะนำเกษตรกร

โภชนะ	DM (%)	Fat (%)	Protein (%)	ADF (%)	NDF (%)	TDN (%)	R:C Ratio (DM basis)
อาหารผสมครบส่วน	35.2	5.25	12.11	39.95	69.67	73.07	70:30

ปัญหา เกษตรกรขาดแคลนอาหารหยาบในช่วงหน้าแล้ง จึงมีการปรับเปลี่ยนจากหญ้าเนเปียร์

มาใช้ทางปาล์มน้ำมัน โดยแขวนให้แพะทะเล็ม และให้กากปาล์มน้ำมันและผิวถั่ว เสริมเล็กน้อย

สัดส่วนของอาหารหยาบและอาหารข้นอาจยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร

แนวทางแก้ไขปัญหา จัดสัดส่วนอาหารให้เหมาะสม โดยใช้วัตถุดิบหลักที่เกษตรกรเคยใช้อยู่เดิม

และมีการเสริมวัตถุดิบบางชนิด เพื่อให้เหมาะสม

๑.๓ นายมาโนช คงแป้น

๑.๓.๑ โภชนะของอาหารที่ใช้ภายในฟาร์ม

โภชนะ	DM (%)	Fat (%)	Protein (%)	ADF (%)	NDF (%)	TDN (%)	R:C Ratio (DM basis)
-อาหารชั้น	15	2	18				
-ฝิวถั่วเหลืองทองไข่	70	2.02	13.10				
อาหารหยาบ							
-หญ้าเนเปียร์หมัก	20	1.5	7	48.9	72		

๑.๓.๒ โภชนะของอาหารที่แนะนำเกษตรกร

โภชนะ	DM (%)	Fat (%)	Protein (%)	ADF (%)	NDF (%)	TDN (%)	R:C Ratio (DM basis)
-อาหารผสมครบส่วน	39	2.41	12	35.88	63.89	69.63	70:30

ปัญหา เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกหญ้าอย่างจำกัด

แนวทางแก้ไขปัญหา ให้คำแนะนำจัดสัดส่วนอาหาร และค่อยๆปรับเปลี่ยนวัตถุดิบ

โดยเน้นวัตถุดิบอาหารชั้นที่มีราคาถูก สามารถหาได้ตลอดทั้งปี และถ้าอาหารหยาบไม่เพียงพอ

แนะนำให้มาปรับใช้กับทางปาล์มน้ำมัน

๒. ฟาร์มต้นแบบโคเนื้อ

๒.๑ นายสุขสันต์ อินทะเสมอ

๒.๑.๑ โภชนะของอาหารที่ใช้ภายในฟาร์ม

โภชนะ	DM (%)	Fat (%)	Protein (%)	ADF (%)	NDF (%)	TDN (%)	R : C Ratio (DM basis)
กากปาล์มขาว	89.92	0.26	20.08	45.59	75.99		
ซีเค้ก	24.25	7	15	34.69	38.69		
อาหารหยาบ (หญ้า)	20	1.5	7	48.9	72		

๒.๑.๒ โภชนะของอาหารที่แนะนำเกษตรกร

โภชนะ	DM (%)	Fat (%)	Protein (%)	ADF (%)	NDF (%)	TDN (%)	R : C Ratio (DM basis)
อาหารผสมครบส่วน	42	5.94	12.09	41.81	65.86	69.90	70:30

ปัญหา เกษตรกรขาดแคลนแปลงหญ้าในช่วงหน้าแล้ง

แนวทางแก้ไขปัญหา ส่งเสริมเกษตรกร ปลูกหญ้าที่สามารถเติบโตได้ภายใต้ร่มเงาปาล์มน้ำมัน

๒.๒ นายกมลวัฒน์ ไสสว่าง

๒.๒.๑ โภชนะของอาหารที่ใช้ภายในฟาร์ม

โภชนะ	DM (%)	Fat (%)	Protein (%)	ADF (%)	NDF (%)	TDN (%)	R : C Ratio (DM basis)
อาหารผสมครบส่วน	21.75	1.28	9.77	34.8	57.32	30.48	70:30

๒.๒.๒ โภชนะของอาหารที่แนะนำเกษตรกร

โภชนะ	DM (%)	Fat (%)	Protein (%)	ADF (%)	NDF (%)	TDN (%)	R : C Ratio (DM basis)
อาหารผสมครบส่วน	24.49	3.44	12.46	33.52	57.31	43.43	70:30

ปัญหา เกษตรกรใช้เปลือกทุเรียน เป็นอาหารสัตว์ แต่ประสบปัญหาในการจัดเก็บเปลือกทุเรียนไว้สำหรับใช้ตลอดทั้งปี

แนวทางแก้ไขปัญหา แนะนำเกษตรกร เพิ่มวิธีการหมัก โดยใช้การหมักในบังเกอร์ เพื่อเพิ่มพื้นที่ในการหมักได้มากยิ่งขึ้น และหลังการเปิดใช้งานทุกครั้งต้องใช้ผ้าใบปิดให้สนิท เพื่อลดการสัมผัสอากาศ ที่จะส่งผลให้เกิดเชื้อรา

๒.๓ นายประหยัด ธาระเพชร

๒.๓.๑ โภชนะของอาหารที่ใช้ภายในฟาร์ม

โภชนะ	DM (%)	Fat (%)	Protein (%)	ADF (%)	NDF (%)	TDN (%)	R : C Ratio (DM basis)
กากปาล์มขาว	89.92	0.26	20.08	45.59	75.99		
ซีเค้ก	24.25	7	15	34.69	38.69		
อาหารหยาบ (หญ้า)	20	1.5	7	48.9	72		

๒.๓.๒ โภชนะของอาหารที่แนะนำเกษตรกร

โภชนะ	DM (%)	Fat (%)	Protein (%)	ADF (%)	NDF (%)	TDN (%)	R : C Ratio (DM basis)
อาหารผสมครบส่วน	42	5.94	12.09	41.81	65.86	69.90	70:30

ปัญหา การจัดสัดส่วนอาหารยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร

แนวทางแก้ไขปัญหา ให้คำแนะนำเกษตรกร และปรับสัดส่วนอาหารขึ้น อาหารหยาบให้เหมาะสม

๒.๔ นายสุเทพ หมิ่นแก้ว

๒.๔.๑ โภชนะของอาหารที่ใช้ภายในฟาร์ม

โภชนะ	DM (%)	Fat (%)	Protein (%)	ADF (%)	NDF (%)	TDN (%)	R : C Ratio (DM basis)
อาหารชั้น	15	2	18				
กากปาล์มขาว	89.92	0.26	20.08	45.59	75.99		
หญ้าเนเปียร์	20	1.5	7	48.9	72		

ปัญหา เกษตรกรต้องการขยายแปลงหญ้า

แนวทางแก้ไขปัญหา แนะนำเกษตรกรเตรียมแปลงปลูกให้เสร็จช่วงฤดูแล้ง และเริ่มปลูกหลังจากมีฝน

เนื่องจากไม่มีระบบน้ำรดแปลงหญ้า

๒.๕ นายวัลลพ จันตรา

๒.๕.๑ โภชนะของอาหารที่ใช้ภายในฟาร์ม

โภชนะ	DM (%)	Fat (%)	Protein (%)	ADF (%)	NDF (%)	TDN (%)	R : C Ratio (DM basis)
กากปาล์มขาว	89.92	0.26	20.08	45.59	75.99		
ซีเค้ก	24.25	7	15	34.69	38.69		
อาหารหยาบ (หญ้า)	20	1.5	7	48.9	72		

๒.๕.๒ โภชนะของอาหารที่แนะนำเกษตรกร

โภชนะ	DM (%)	Fat (%)	Protein (%)	ADF (%)	NDF (%)	TDN (%)	R : C Ratio (DM basis)
อาหารผสมครบส่วน	42	5.94	12.09	41.81	65.86	69.90	70:30

ปัญหา การจัดสัดส่วนอาหารยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร

แนวทางแก้ไขปัญหา ให้คำแนะนำเกษตรกร และปรับสัดส่วนอาหารชั้น อาหารหยาบให้เหมาะสม

๓. ฟาร์มต้นแบบโคนม

๓.๑ นายสรรเสริญ แสงสุวรรณ

๓.๑.๑ โภชนะของอาหารที่ใช้ภายในฟาร์ม

โภชนะ	ค่าจากการคำนวณ	หมายเหตุ
DM (%)	38	
Fat (%)	4.2	
Protein (%)	14.09	
TDN (%)	62.00	
ADF (%)	34	
NDF (%)	60	
R:C Ratio (DM basis)		

ไม่มีประเด็นปัญหาด้านการจัดการอาหาร เนื่องจากเกษตรกรปรับเปลี่ยนวัตถุดิบตามช่วงฤดูกาล ทำให้ต้นทุนไม่สูงจนเกินไป

๓.๒ นายวิรัตน์ พันธุ์เมฆากุล

๓.๒.๑ โภชนะของอาหารที่ใช้ภายในฟาร์ม

โภชนะ	DM (%)	Fat (%)	Protein (%)	ADF (%)	NDF (%)	TDN (%)	R : C Ratio (DM basis)
-หญ้าเนเปียร์หมัก	20	1.5	7	48.9	72		
-กากปาล์มขาว	89.92	0.26	20.08	45.59	75.99		

ปัญหา การจัดการอาหารแอมริตค่อนข้างไม่เหมาะสม

แนวทางแก้ไขปัญหา แนะนำเกษตรกร เพิ่มสัดส่วนอาหารหยาบ: อาหารชั้น เพื่อเพิ่มโอกาสในการเพิ่มปริมาณน้ำนมดิบในฟาร์ม

๔. ฟาร์มต้นแบบไก่ไข่

๔.๑ นางศิริทิพย์ รัตนจำนงค์

๔.๑.๑ โภชนะของอาหารที่ใช้ภายในฟาร์ม

โภชนะ	DM (%)	Fat (%)	Protein (%)	ADF (%)	NDF (%)	TDN (%)	R:C Ratio (DM basis)
อาหารผสมสำเร็จรูป	41.8	12.25	12.25	24.17	55.08	72.96	

ปัญหา การเลือกวัตถุดิบมาประกอบสูตรอาหาร

แนวทางแก้ไขปัญหา ส่งเสริมเกษตรกรใช้แทนเกล็ดทอง เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ เพื่อเพิ่มคุณค่าทางโภชนะ และเป็นอีกทางเลือกสำหรับการลดต้นทุนอาหารสัตว์

หน่วยงานที่ร่วมปฏิบัติงาน

๑. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร
๒. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอท่าแซะ
๓. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอปะทิว
๔. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมืองชุมพร
๕. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอสวี
๖. ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชุมพร

ปัญหา-อุปสรรค

๑. เกษตรกรไม่มีแรงจูงใจในการทำอาชีพเลี้ยงสัตว์ สืบเนื่องจากปัญหาในหลายปัจจัย เช่น ราคาตกต่ำ ต้องแบกรับต้นทุนที่สูงขึ้น

๒. ความรู้และทักษะในการบริหารจัดการ เกษตรกรส่วนใหญ่เคยชินกับวิถีชีวิตแบบเดิม จนปิดกั้นการรับองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะพัฒนาต่อยอดได้

๓. การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรที่เข้มแข็งและยั่งยืน ชาดที่มบริหารที่มีความพร้อมจะพัฒนาต่อยอด ร่วมกับไม่มีทายาทเกษตรกรที่ให้ความสนใจด้านปศุสัตว์ ทำให้การขับเคลื่อนของกลุ่มหยุดชะงัก

ข้อเสนอแนะ

๑. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องผลักดันแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมที่จริงจัง และยั่งยืน และมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

๒. ฝึกอบรมให้ความรู้เกษตรกร พร้อมการสาธิตให้เกษตรกรได้ตระหนักถึงความคุ้มค่าในการพัฒนาองค์ความรู้ มีการศึกษาดูงานจากฟาร์มที่ประสบความสำเร็จ

๓. บูรณาการให้มีหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเป็นพี่เลี้ยงในการบริหารจัดการกลุ่ม ให้คำแนะนำปรึกษา และติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่มอย่างใกล้ชิด พร้อมกับการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ YSF ให้มีจุดเด่น

รายงานปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factor)

๑. การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐในการร่วมมือบูรณาการเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่ออาชีพการเลี้ยงปศุสัตว์ และความมุ่งมั่นในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๒. การสร้างความยืดหยุ่นในการเลือกวัตถุดิบทดแทน และนำมาทดลองใช้และพิจารณาจากการตอบสนองของสัตว์

๓. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้เฉพาะทางเกี่ยวกับโภชนศาสตร์สัตว์ เข้าใจการคำนวณสูตรอาหารสัตว์ มีความรู้ในการผสมอาหารสัตว์ใช้เอง และรู้จักใช้วัตถุดิบทดแทนในท้องถิ่น